

Závěry z konference Lýkožrout severský (*Ips duplicatus* Sahl.) – jeho vliv na chřadnutí smrkových porostů, konané dne 25.-26. 4. 2013 v Libavé

Z dvoudenní konference, které se zúčastnilo přes sto účastníků z řad lesníků hospodařících na různých druzích lesních majetků (VLS ČR, LČR, obecní a soukromé lesy) a zástupců státní správy (představitelé krajů a ČIŽP) a kde přednášel mezinárodní tým deseti odborníků působících v lesnickém výzkumu, lesnickém školství, lesnickém provozu (z ČR, ze Slovenska, z Polska) vyplynuly následující závěry:

- Chřadnutí smrkových porostů je v současné době velmi závažný problém mezinárodního charakteru, který vyžaduje, z důvodu udržitelnosti trvalého hospodaření v lesích, urychlenou realizaci systémově pojatých dlouhodobých opatření zaměřených na úpravu způsobu hospodaření a změnu dřevinné skladby v lesích. Rozpad smrkových porostů již totiž dávno není problémem jen severní Moravy, ale zásadní měrou ovlivňuje hospodaření v lesích i za hranicemi ČR v Polsku a na Slovensku.
- Plošný rozsah rozpadajících se smrkových porostů v ČR již dnes přesahuje plochu zasažených smrkových porostů v ČR při imisní kalamitě v Krušných horách v 80. letech minulého století.
- Primární příčinou chřadnutí smrkových porostů je vláhový deficit, v jehož důsledku dochází k oslabování smrkových porostů, jejich sekundárnímu napadení václavkou (*Armillaria* sp.) a lýkožrouty, z nichž nejvíce problematickým se jeví lýkožrout severský (*Ips duplicatus* Sahl.)
- Současným působením výše uvedených škodlivých činitelů dochází na určitých stanovištích k rozpadu smrkových porostů ve všech stádiích jejich vývoje – tj. od kultur až po mýtné porosty. Z výše uvedeného plyne, že změna druhové skladby rozpadajících se smrkových porostů je nevyhnutelná. V těchto porostech dojde k výraznému snížení zastoupení smrku a k výraznému nárůstu zastoupení především buku.
- V celkově oslabených smrkových porostech je boj proti lýkožroutu severskému klasickou formou lapáků a lapačů velice problematický. Nosným opatřením musí být včasné vyhledávání, zpracování, sanace stromů a čistota lesa.

Situace je vážná! Proto účastníci konference považují za nevyhnutelné upozornit na význam řešení této problematiky a navrhují:

- Vytvořit zónaci oblastí, kterých se chřadnutí smrkových porostů týká. V těchto oblastech pak stanovit různé postupy přeměny chřadnoucích smrkových porostů, diferencované postupy v ochraně lesa, ve finále pak cílové složení dřevinné skladby.
- Vzhledem k měnícím se abiotickým podmínkám (zejména snižujícím se úhrnu srážek a zvyšující se průměrné teplotě), jejichž vývoj má dlouhodobý charakter, provést revizi lesních vegetačních stupňů a vhodné skladby dřevin v jednotlivých stupních, případně revizi lesních hospodářských souborů.
- Vytvořit zvláštní hospodářské soubory pro první generaci lesa na zalesněné zemědělské půdě, v nichž budou zohledněna veškerá specifika takto vzniklých porostů.
- Prosazovat vhodné hospodářské postupy výchovy smrku na stanovištích, kde se působení Lýkožrouta severského již vyskytuje a to v diferenciaci dle typu stanoviště (oblasti) a rozsahu napadení lýkožroutem.

Vyzýváme proto představitele odpovídajících institucí: MZe, ÚHÚL, lesnické školy, aby se touto problematikou začali vážně zabývat a zasadili se o zavedení výše uvedených kroků do praxe.